

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 3To/56/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3820010171
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 09. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dušan Krč-Šebera
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2020:3820010171.4

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu JUDr. Dušana Krč-Šeberu a sudcov JUDr. Jozefa Janíka a JUDr. Mariána Dunčka v trestnej veci proti obžalovanému C. I., pre zločin vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák., na verejnom zasadnutí konanom dňa 30. septembra 2020, prejednal odvolanie prokurátora Okresnej prokuratúry Prievidza proti rozsudku Okresného súdu Prievidza zo dňa 03. júna 2020, sp.zn.3T/38/2020, a takto

rozhodol:

Podľa § 319 Tr. por. sa odvolanie prokurátora z a m i e t a , pretože nie je dôvodné.

odôvodnenie:

Rozsudkom Okresného súdu Prievidza zo dňa 03.06.2020, sp.zn.3T/38/2020 bol obžalovaný C. I. (ďalej len „obžalovaný“) uznaný za vinného zo zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák. v spojení s § 139 ods. 1 písm. a/, písm. c/ Tr. zák. na skutkovom základe, že dňa 8.11.2019 v čase asi o 11:0 hod. vyhľadal poškodenú D. K., nar. X.X.XXXX, jeho družku a matku ich spoločného dieťaťa na adrese XX. augusta XX/X v G., kde sa poškodená zdržiava po jej odchode z ich spoločného nájomného bytu v G. na Q. A. L. X/X, okres Prievidza, z dôvodu predchádzajúcich a stupňujúcich sa slovných hádok a výmeny názorov s obvineným z predchádzajúceho obdobia, a to zo dňa 6.11.2019 a 7.11.2019, pričom v tom čase tam bola v prítomnosti svojho brata B. K. a po krátkej komunikácii s obvineným, ktorý stál vonku pod kuchynským oknom, v ktorom bola poškodená, jej povedal, že ak dvere neotvorí, tak vystrelí zámky a príde za ňou do bytu a uvidí to rošambo, čo u poškodenej vzbudilo dôvodnú obavu a pocit strachu a v súvislosti s uvedenými udalosťami zavolala hliadku polície.

Za tento trestný čin bol obžalovaný odsúdený podľa § 189 ods. 2 Tr. zák. s použitím § 36 písm. l/, n/ Tr. zák., § 38 ods. 3, ods. 5 Tr. zák., § 49 ods. 2 Tr. zák., § 39 ods. 1 Tr. zák. na trest odňatia slobody vo výmere 2 roky a 6 mesiacov nepodmienečne, na výkon ktorého bol podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. zaradený do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia. Súčasne okresný súd uložil obžalovanému podľa § 60 ods. 1 písm. b/ Tr. zák. trest prepadnutia vecí, a to pištoľovú zbraň zn. Y. A. XXX-TD W., výrobné číslo: Y 11 ks strieborných poplašných nábojov, 3 ks žltých poplašných nábojov, 1 zásobník, 1 puzdro, ktoré sa ako veci dôležité pre trestné konanie nachádzajú na Okresnom riaditeľstve Policajného zboru Prievidza, Odbor poriadkovej polície, Oddelenie dokladov, pod č.PP-18/2020. Podľa § 60 ods. 5 Tr. zák. vlastníkom prepadnutej veci sa stáva štát.

Citovaný rozsudok okresného súdu nenadobudol právoplatnosť, pretože v zákonnej lehote ho napadol odvolaním prokurátor Okresnej prokuratúry Prievidza (ďalej len „prokurátor“) pre nesprávnosť výroku o treste v neprospech obžalovaného.

Prokurátor v písomných dôvodoch svojho odvolania uviedol, že súd prvého stupňa u obžalovaného videl dôvody mimoriadneho zníženia trestu odňatia slobody v tom, že obžalovaný sa trestnej činnosti dopustil s cieľom dostať sa za poškodenou po tom, čo jej doniesol veci pre ich maloleté dieťa; trestná činnosť obžalovaného súvisí i s jeho spôsobom života a jeho vzťahom k poškodenej; obžalovaný

má dve maloleté deti, na jedno z nich má určenú vyživovaciu povinnosť a podieľal sa na doterajšej výchove a výžive druhého dieťaťa, ktorého je faktickým otcom i keď právne nie a zároveň sa staral o samotnú poškodenú a dlhodobým odlúčením môže dôjsť k vážnemu narušeniu rodičovských väzieb, citov otca a tak maloletého dieťaťa, zvlášť, keď nepochybne dôjde k nariadeniu výkonu trestu odňatia slobody vo výmere 3 rokov, ktorý bol obžalovanému uložený skôr a ktorého výkon bol podmienene odložený. Prokuratúra má naopak za to, že nie sú splnené zákonné podmienky na mimoriadne zníženie trestu podľa § 39 ods. 1 Tr. zák. Vo vzťahu k aplikácii § 39 ods. 1 Tr. zák. je potrebné poukázať predovšetkým na to, že Trestný zákon v citovanom ustanovení síce neviaže postup na konkrétne mimoriadne okolnosti prípadu alebo pomery páchatel'a, ale už z názvu tohto ustanovenia je zrejmé, že sa má jednať skôr o ojedinelý postup súdu. Takýto postup preto v žiadnom prípade nemôžu odôvodniť len bežne sa vyskytujúce skutočnosti. V zmysle § 39 ods. 1 Tr. zák. sa súdu umožňuje mimoriadne znížiť trest páchatel'om, u ktorých by uloženie trestu v rámci trestnej sadzby nezodpovedalo konkrétnym okolnostiam prípadu alebo pomerom páchatel'a. Výnimočnosť použitia tohto ustanovenia o znížení trestu odňatia slobody pod dolnú hranicu trestnej sadzby ustanovenej týmto zákonom vyplýva už zo samotného názvu tohto ustanovenia. Nejde teda o pravidelný postup súdu a tiež preto jeho použitie nemôže odôvodniť len bežne sa vyskytujúce skutočnosti.

Okolnosťami prípadu sú všetky skutočnosti, ktoré majú vplyv na posúdenie povahy, charakteru a závažnosti trestného činu, vrátane možnosti nápravy páchatel'a. Mimoriadne zníženie trestu odňatia slobody možno odôvodniť aj okolnosťami, ktoré sú znakom príslušnej skutkovej podstaty trestného činu, pokiaľ ich význam a intenzita, ktorou boli naplnené, výraznejšie vybočujú z obvyklých prípadov takýchto trestných činov, a preto odôvodňujú zhovievavejší prístup pri ukladaní trestu. Okolnosťami prípadu však môžu byť aj také okolnosti, ktoré nie sú nevyhnutnou súčasťou príslušnej skutkovej podstaty, pokiaľ sa v danej kvalite a kvantite pravidelne nevyskytujú. Tieto okolnosti vo svojej podstate vyžadujú, aby súd starostlivo a dôkladne zvážil ich povahu. Musí ísť o také okolnosti, ktoré sa pri posudzovanej trestnej činnosti bežne nevyskytujú alebo sa vyskytujú len v ojedinelých prípadoch.

Pomeri páchatel'a sa rozumejú okolnosti bezprostredne súvisiace s osobou páchatel'a, ktoré nesúvisia s trestným činom a existujú v čase rozhodovania o treste. Pomery páchatel'a sa týkajú jeho osobnostného hodnotenia. Ide teda o okolnosti, ktoré charakterizujú osobu páchatel'a ako objekt trestu a tiež o okolnosti, pre ktoré je rovnaký trest pre rôznych páchatel'ov rôzne citelný. Ich význam pre mimoriadne zníženie trestu odňatia slobody sa zhodnotí podobne ako význam okolnosti prípadu. Z hľadiska tohto ustanovenia sa vyžaduje, aby išlo o pomery takého charakteru, z ktorých je zjavné, že trest odňatia slobody uložený v rámci zákonnej trestnej sadzby by páchatel' pociťoval podstatne citelnejšie ako iní páchatelia. V podstate sa hodnotia rodinné a osobné pomery, ktoré existujú až v čase rozhodovania o treste.

Pomeri páchatel'a umožňujúcimi použitie § 39 ods. 1 Tr. zák. sú v zmysle ustálenej súdnej praxe Najvyššieho súdu Slovenskej republiky napr. starostlivosť o početnú rodinu, tehotenstvo páchatel'ky, viac významných poľahčujúcich okolností pri nedostatku priťažujúcich okolností, závislosť mnohopočetnej rodiny páchatel'a od jeho zárobku, starostlivosť páchatel'a o väčší počet osôb na neho odkázaných, stav zníženej pričetnosti páchatel'a (ak nie je možný iný zákonný postup), vážna choroba páchatel'a (pri ktorej by výkon trestu odňatia slobody bol pre páchatel'a zvlášť obtiažny, alebo by mal pre neho zvlášť nepriaznivé následky), nevyliciteľná choroba, zdravotný stav rodiny páchatel'a a pod.

Takými pomermi páchatel'a môže byť aj situácia páchatel'a, ktorý sa skutočne stará o väčší počet osôb odkázaných na neho svojou výživou alebo ktoré sú dokonca v jeho osobitnej starostlivosti, kedy neprítomnosť páchatel'a (ktorý tieto povinnosti riadne plnil) v rodine po dlhšiu dobu by mohla ohroziť riadnu výživu a výchovu týchto osôb (R 19/1967).

Podľa prokuratúry však v danom prípade žiadna okolnosť prípadu ani pomery páchatel'a vo vyššie uvedenom smere u obžalovaného zistené neboli.

Pokiaľ ide o osobu a pomery páchatel'a, obžalovaný C. I. bol doposiaľ 2-krát súdne trestaný, pričom v jednom prípade sa na neho hľadí, akoby nebol odsúdený. Bol odsúdený za zločin sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 1 Tr. zák., pričom skutku, pre ktorý je trestne stíhaný, sa dopustil v skúšobnej dobe podmienene odkladu výkonu trestu. Napriek skutočnosti, že sa na neho hľadí, akoby nebol odsúdený, je potrebné prihliadnuť aj na to, že v roku 2016 bol odsúdený pre prečin nebezpečného vyhrážania. Je slobodný a má dve deti. Je nemajetný a zamestnaný na dohodu o pracovnej činnosti. Skutočnosť, že obžalovaný má dve deti, o ktoré sa stará, nie je ničím mimoriadnym, naopak možno

konštatovať, že ide o bežné okolnosti. Z napadnutého rozsudku nie je zrejmé, či tieto sú závislé výlučne od jeho príjmu, resp. dlhodobejším výkonom trestu u obžalovaného by sa tieto dostali do nepriaznivej situácie. To, že má voči nim vyživovaciu povinnosť neznamená, že súd automaticky a bez ďalšieho môže mimoriadne znížiť trest u človeka, ktorý sa dopustil tak závažnej trestnej činnosti, naviac v čase plynutia skúšobnej doby podmieneného odsúdenia, kedy vie, že svojím správaním má preukázať polepšenie a vystríhať sa akejkolvek protiprávnej činnosti pod hrozbou nariadenia nepodmieneného trestu. Vo vzťahu k týmto okolnostiam je potrebné uviesť, že tieto okolnosti boli zohľadnené práve tým, že zo strany prokuratúry bol navrhovaný trest na dolnej hranici zákonom ustanovenej trestnej sadzby, t. j. 7 rokov. Záver súdu o tom, že výkonom trestu v zákonnej výmere môže dôjsť k vážnemu narušeniu rodičovských väzieb, citov otca a tak maloletého dieťaťa je generalizujúci, neprijateľný a znamenal by, že mimoriadne zníženie trestu je namieste v prípade akokoľvek závažného trestného činu za podmienky, že obvinený je rodičom dieťaťa. Osobné pomery, rodinné pomery a zdravotný stav obžalovaného podľa jeho názoru aj s ohľadom na uvedené nevykazujú žiadne výnimočné skutočnosti.

Pokiaľ ide o okolnosti daného prípadu, trestná činnosť nebola spáchaná za okolností, ktoré by jej závažnosť výrazne znižovali. Naopak, trestná činnosť bola spáchaná na blízkej osobe a dieťaťi. Ako skutočnosť odôvodňujúcu mimoriadne zníženie trestu nemožno posúdiť ani úmysel obžalovaného odovzdať poškodenú detskú plienku. Z konania obžalovaného je celkom zrejmé, že sa aj takýmto spôsobom nepriamo pokúšal o osobný kontakt s poškodenou s cieľom obnoviť spoločnú domácnosť a odovzdanie detských potrieb zneužil ako zámienku na stretnutie. Za nedostatok napadnutého rozsudku považuje aj bližšie nerozvedené zdôvodnenie mimoriadneho zníženia trestu tým, že trestná činnosť obžalovaného súvisí i s jeho spôsobom života a jeho vzťahom k poškodenej.

Taktiež poukazuje na to, že ak sa súd rozhodne aplikovať ustanovenie § 39 Tr. zák., je povinný skúmať nielen okolnosti prípadu a pomery páchatel'a, ale je tiež povinný posúdiť otázku, či by použitie zákonnej trestnej sadzby ustanovenej Trestným zákonom bolo pre páchatel'a neprimerane prísne, pričom v rozsudku má súd takýto svoj záver relevantne odôvodniť, čo sa v konkrétnom prípade nestalo. Poukazuje aj na časť odôvodnenia rozsudku NS SR, sp. zn. 4Tdo/66/2013 zo dňa 3.12.2014, podľa ktorého „okolnosti prípadu v spojení s ďalšími tam uvedenými podmienkami môžu byť iba okolnosti, ktoré sú súčasťou skutku, resp. vo výnimočnom prípade aj také, ktoré síce nie sú nevyhnutnou súčasťou príslušnej skutkovej podstaty, ale v danej kvalite a kvantite sa pravidelne nevyskytujú. Pomery obvineného sa týkajú jeho osobnostného hodnotenia - charakterizujú jeho osobu ako objektu trestu a jeho citeľnosti pre neho a význam týchto pomerov sa zhodnotí vo všetkých týchto súvislostiach významných pre jeho nápravu a z toho plynúci záver musí byť zjavný, že trest uložený v rámci zákonnej trestnej sadzby by obvinený pociťoval podstatne citeľnejšie ako iní páchatelia. Teda, že by bol neprimerane prísny a súčasne, že narušenosť obvineného nie je až taká závažná, aby bolo potrebné na neho pôsobiť trestom dlhšieho trvania. V aplikačnej praxi súdov teda okolnosťami prípadu sú všetky skutočnosti, ktoré majú vplyv na posúdenie povahy, charakteru a závažnosti trestného činu, vrátane možnosti nápravy obžalovaného. Teda, že trest by bol neprimerane prísny a súčasne, že narušenosť obžalovaného nie je až taká závažná, aby bolo potrebné na neho pôsobiť trestom dlhšieho trvania. Z odôvodnenia rozsudku v tomto smere nie je vôbec zrejmé, prečo by práve obžalovaný mal pociťovať uloženie takéhoto trestu podstatne citeľnejšie. Poukazuje tiež na to, že medzi funkcie trestu patrí okrem tzv. individuálnej prevencie aj tzv. generálna prevencia, ktorej úlohou je výchovné pôsobenie trestov na ostatných členov spoločnosti - možných páchatel'ov, pričom uložením neprimerane nízkeho trestu nedochádza k naplneniu funkcie v rozsahu generálnej prevencie, a teda nedochádza ani k zabezpečeniu ochrany spoločnosti. Zľahčovanie tak závažnej trestnej činnosti je v rozpore s ustanovením § 34 ods. 1 Tr. zák.

Na druhej strane treba uviesť okolnosť v prospech obžalovaného, a to že sa k trestnej činnosti v plnom rozsahu priznal, uznal vinu, svoje konanie oľutoval a svojím postojom v konaní pred súdom prispel k urýchlenému skončeniu tejto trestnej veci. Okolnosťou odôvodňujúcou mimoriadne zníženie trestu však nie je skutočnosť, že sa páchatel' k činu priznal, ľutoval ho a pomáhal ho objasniť (R 19/1967). Táto skutočnosť je však samozrejme pri ukladaní trestu zohľadnená, a to v podobe poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. l) Tr. zák.

Na použitie ustanovenia § 39 ods. 1 Tr. zák. takisto nepostačuje, že zákon ustanovuje za konkrétny trestný čin trestnú sadzbu, ktorá sa môže subjektívne javiť ako prísna za daný trestný čin. Trestné sadzby určuje zákonodarca a orgány činné v trestnom konaní a súd tieto zákony aplikujú. Zákon pozná rôzne

druhy mimoriadneho znižovania trestov (§ 39 ods. 1, § 39 ods. 2, § 39 ods. 4, § 38 ods. 7 Tr. zák.), pričom pri každom mimoriadnom znížení trestu sú podmienky na jeho použitie a dôvody použitia odlišné.

Prokuratúra má vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti za to, že v danom prípade neboli v priebehu doterajšieho trestného konania zistené žiadne okolnosti prípadu ani pomery páchatel'a umožňujúce použitie ustanovenia § 39 ods. 1 Tr. zák. a teda neexistuje zákonný dôvod pre mimoriadne zníženie trestu odňatia slobody obžalovanému pod dolnú hranicu trestnej sadzby ustanovenej Trestným zákonom.

Rovnako sa nestotožňuje s aplikáciou poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. n) Tr. zák. a naopak neaplikovaním priťažujúcej okolnosti podľa § 37 písm. m) Tr. zák.

Napomáhanie pri objasňovaní svojej trestnej činnosti vyžaduje, aby páchatel' pomáhal tým orgánom, ktoré sú na to určené, t. j. polícii, vyšetrovateľovi, prokurátorovi, súdu. Predpokladá to jeho aktívnu účasť, ktorá musí byť zameraná na trestný čin, ktorý sám spáchal. Môže však ísť aj o objasnenie trestnej činnosti iných páchatel'ov. Napomáhanie zo strany páchatel'a môže mať rôznu formu a bude spočívať predovšetkým v uvedení všetkých rozhodujúcich skutkových okolností trestného činu, v označení prameňa dôkazov a pod. Hodnotenie významu tejto poľahčujúcej okolnosti bude závisieť predovšetkým od toho, že iné možnosti, okrem pomoci páchatel'a, mali orgány činné v trestnom konaní na objasnenie trestného činu. Súd použitie poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. n) Tr. zák. zdôvodnil tým, že obžalovaný na hlavnom pojednávaní urobil vyhlásenie o uznaní viny a súd jeho vyhlásenie prijal, čím nebolo potrebné na hlavnom pojednávaní vykonať dokazovanie ohľadom výroku o vine. Obžalovaný v predmetnej veci však orgánom činným v trestnom konaní ani súdu neuvádzal rozhodujúce skutkové okolnosti, neoznačil pramene dôkazov ani iným spôsobom nenapomohol k objasneniu trestnej činnosti. Skutočnosť, že sa k spáchaniu skutku priznal a tento úprimne oľutoval, nepovažuje za okolnosť, ktorú by bolo možné subsumovať pod ustanovenie § 36 písm. n) Tr. zák., ale ide o poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. l) Tr. zák., ktorá opisuje postoj páchatel'a v konaní a ktorá bola pri ukladaní trestu zohľadnená.

Podľa § 38 ods. 1 Tr. zák. na okolnosť, ktorá je zákonným znakom trestného činu, nemožno prihliadnúť ako na poľahčujúcu okolnosť, priťažujúcu okolnosť, okolnosť, ktorá podmieňuje uloženie trestu pod zákonom ustanovenú dolnú hranicu trestnej sadzby, alebo okolnosť, ktorá podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby.

Skutočnosť, že obžalovaný už bol odsúdený nie je okolnosťou, ktorá by predstavovala zákonný znak trestného činu, má preto za to, že je dôvodné aplikovať priťažujúcu okolnosť podľa § 37 písm. m) Tr. zák., pretože v danom prípade nejde o súdom tvrdené dvojité pričítanie tej istej okolnosti. Zákaz uložiť podmienený trest odňatia slobody uvedený v § 49 ods. 2 Tr. zák. má vplyv na riešenie otázky druhu trestu, ktorý má byť uložený a nie jeho sadzbu. Samotnú skutočnosť, že obžalovanému musí byť súdom uložený nepodmienený trest odňatia slobody si zaviniť sám tým, že sa opätovne dopustil závažnej trestnej činnosti navyše v skúšobnej dobe podmieneného odkladu výkonu trestu odňatia slobody.

Preto navrhol, aby Krajský súd v Trenčíne v zmysle § 321 ods. 1 písm. d), e) Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok Okresného súdu Prievidza, sp. zn. 3T/38/2020 zo dňa 3.6.2020 vo výroku o treste a aby v zmysle § 322 ods. 3 Tr. por. sám rozhodol o výroku o treste. Obžalovanému navrhol podľa § 189 ods. 2, § 37 písm. m), § 38 ods. 5 Tr. zák. uložiť nepodmienený trest odňatia slobody pri dolnej hranici upravenej trestnej sadzby (7 rokov až 10 rokov), so zaradením do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia podľa § 48 ods. 2 písm. a) Tr. zák., pričom s trestom prepadnutia veci tak, ako bol uložený súdom prvého stupňa sa stotožňuje.

K odvolaniu prokurátora sa písomne vyjadril obžalovaný prostredníctvom svojho obhajcu. Obžalovaný vo svojom vyjadrení poukázal na to, že prokurátor vo svojom odvolaní uvádza, že podľa jeho názoru nie sú splnené zákonné podmienky na mimoriadne zníženie trestu podľa § 39 ods. 1 Tr. zák., že pri použití inštitútu mimoriadneho zníženia trestu sa má jednať skôr o ojedinelý postup súdu, že v zmysle ustálenej praxe NS SR sú pomermi páchatel'a umožňujúcimi použitie § 39 ods. 1 Tr. zák. napr. starostlivosť o rodiny, tehotenstvo páchatel'ky, viac významných poľahčujúcich okolností pri nedostatku priťažujúcich okolností, závislosť mnohopočetnej rodiny páchatel'a od jeho zárobku, starostlivosť páchatel'a o väčší počet osôb na neho odkázaných, ak by neprítomnosť páchatel'a mohla ohroziť ich výživu a pod. Prokurátor zároveň uvádza, že súd zľahčovaním tak závažnej činnosti porušuje ustanovenie § 34 ods. 1 Tr. zák. Prokurátor dokonca uvádza, že trestné sadzby určuje zákonodarca a orgány činné v trestnom

konaní a súdy tieto zákony aplikujú. Podľa jeho názoru boli plnené podmienky na mimoriadne zníženie trestu podľa § 39 ods. 1 Tr. zák. V zmysle tohto ustanovenia môže súd v prípade, že má vzhľadom na okolnosti prípadu a pomery páchatel'a za to, že použitie trestnej sadzby ustanovenej zákonom by bolo pre páchatel'a neprímerane prísne a na zabezpečenie ochrany spoločnosti postačuje aj trest kratšieho trvania, možno páchatel'ovi znížiť trest pod dolnú hranicu trestu ustanoveného Trestným zákonom. Súd vo svojom rozsudku správne uviedol, že za použitia § 38 ods. 3, 5 Tr. zák. by bolo použitie trestnej sadzby neprímerane prísne a na ochranu spoločnosti stačí aj trest odňatia slobody kratšieho trvania. Ako súd správne uviedol, jedná sa o veľmi mladého páchatel'a, ktorý má dve maloleté deti. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že o svoju rodinu sa riadne stará a zabezpečuje výživu svojich detí a dlhodobejším odlúčením by mohlo dôjsť k narušeniu citových väzieb medzi otcom a jeho deťmi. Rovnako súd správne v rozsudku poukázal na samotnú povahu trestnej činnosti ako aj na povahu konania obžalovaného, kedy obžalovaný chcel doniesť poškodenej plienky pre maloleté dieťa a následok jeho konania nebol takmer žiadny.

Nesúhlasí s tvrdením prokurátora, že použitie inštitútu mimoriadneho zníženia trestu by malo byť ojedinelým postupom súdu. Tento inštitút je súd oprávnený použiť vždy vtedy, keď má za to, že vzhľadom na okolnosti prípadu a pomery páchatel'a by použitie trestnej sadzby ustanovenej zákonom bolo pre páchatel'a neprímerane prísne a na zabezpečenie ochrany spoločnosti postačuje aj trest kratšieho trvania. V tomto prípade súd ustanovenie § 39 ods. 1 Tr. zák. použil správne za splnenia všetkých podmienok a použitie inštitútu mimoriadneho zníženia trestu súd odôvodnil.

Nesúhlasí s tvrdením prokurátora, že súd zľahčuje tak závažnú trestnú činnosť, čím porušuje § 34 ods. 1 Tr. zák. Nerozumie o akej „tak závažnej trestnej činnosti“ píše prokurátor vo svojom odvolaní. Vo výroku rozsudku je okrem iného uvedené, že obžalovaný poškodenej povedal, že „ak neotvorí dvere, tak vystrelí zámky a uvidí do rošamba“. Toto konanie (aj keď kvalifikované ako vydieranie) nemalo žiadne následky a jeho závažnosť možno prirovnať k závažnosti priestupky proti občianskemu spoluzitiu. Za takéto konanie žiada prokurátor pre obžalovaného trest minimálne 7 rokov nepodmienečne. Poukazuje aj na trestnú činnosť, ktorej sa dopustil obžalovaný voči poškodenej v minulosti, t. j. trestný čin sexuálneho zneužívania. Poškodená aj po tomto skutku obžalovaného s obžalovaným naďalej žila v spoločnej domácnosti a mala s ním dieťa. Je potrebné si uvedomiť (ako to správne súd uvádza v rozsudku), že obžalovanému bude premenený trest za trestný čin sexuálneho zneužívania v trvaní 3 roky. Z uvedeného vyplýva, že obžalovaný bude vo výkone trestu odňatia slobody spolu 5 rokov a 6 mesiacov. Aj táto skutočnosť preukazuje, že súd v žiadnom prípade neporušil ustanovenie § 34 ods. 1 Tr. zák. a ním uložený trest bez pochyb dostatočne zabezpečí ochranu spoločnosti, morálne odsúdenie páchatel'a spoločnosťou, ako aj odradí páchatel'a od páchania ďalšej trestnej činnosti. V prípade, že by odvolací súd odvolaniu prokurátora vyhovel, obžalovaný by vykonal trest odňatia slobody v trvaní spolu 10 rokov a 6 mesiacov, čo by bolo s ohľadom na povahu spáchaných skutkov a ich následky extrémne prísne a takýto trest by obžalovaného demotivoval po jeho vykonaní viesť riadny život vzhľadom na tak dlhé vylúčenie zo spoločnosti a odlúčenie od rodiny. Nevie ani z akej teórie prokurátor čerpal, keď uviedol, že trestné sadzby určujú orgány činné v trestnom konaní a súd zákony len aplikuje. Prokurátor tak z OČTK vytvoril ďalší zákonodarný orgán s tým, že súd má iba rozhodnúť tak, ako to OČTK navrhne. Prokurátor rovnako ako aj obhajca môže súdu trest pre obžalovaného len navrhnúť. Súd však pri ukladaní trestu musí vychádzať z trestnej sadzby ustanovenej Trestným zákonom a riadiť sa zásadami ukladania trestov uvedenými v Trestnom zákone. V tomto prípade sa súd pri ukladaní trestu obžalovanému riadil Trestným zákonom, správne aplikoval zásady ukladania trestu, správne stanovil poľahčujúce a priťažujúce okolnosti a v súlade so zákonom určil obžalovanému trest. Na základe vyššie uvedeného navrhol odvolaciemu súdu, aby odvolanie prokurátora v zmysle § 319 Tr. por. ako nedôvodné zamietol.

K vyjadreniu obžalovaného k odvolaniu prokurátora sa prokurátor do konania nariadeného verejného zasadnutia krajského súdu písomne nevyjadril.

Na verejnom zasadnutí krajského súdu prokurátorka krajskej prokuratúry sa pridržala písomných dôvodov odvolania a navrhla, aby odvolací súd rozhodol v súlade s petítom uvedenom v odvolaní prokurátora.

Obžalovaný a jeho obhajca na verejnom zasadnutí krajského súdu navrhli, aby odvolací súd odvolanie prokurátora v zmysle § 319 Tr. por. ako nedôvodné zamietol.

Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací na podklade podaného odvolania, nezistiac dôvody pre zamietnutie odvolania prokurátora podľa § 316 ods. 1 Tr. por. a ani dôvody pre zrušenie napadnutého rozsudku podľa § 316 ods. 3 Tr. por., vykonal vo veci verejné zasadnutie dňa 30. septembra 2020, preskúmal postupom podľa § 317 ods. 1 Tr. por. zákonnosť a odôvodnenosť výrokov napadnutého rozsudku, proti ktorým prokurátor podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo, prihliadajúc pritom aj na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané a mohli by pritom odôvodňovať podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por. Uvedeným postupom zistil, že odvolanie prokurátora nie je dôvodné.

Pokiaľ ide o preskúmanie správnosti postupu okresného súdu, ktoré predchádzalo vydaniu odvolaním napadnutých výrokov rozsudku, z odvolania prokurátora vyplýva, že odvolanie neobsahuje žiadne námietky voči postupu okresného súdu, pričom odvolací súd nezistil v postupe okresného súdu chyby, ktoré by odôvodňovali podanie dovolania.

Po splnení prieskumnej povinnosti odvolací súd zistil, že okresný súd, vychádzajúc zo zisteného skutkového stavu a právnej kvalifikácie konania, teda výrokov o vine, ktoré neboli a ani nemohli byť napadnuté odvolaním (podľa § 257 ods. 5 Tr. por. súdom prijaté vyhlásenie obžalovaného o vine je neodvolateľné a v tomto rozsahu nenapadnuteľné odvolaním) a ktorých správnosť odvolací súd nemohol preskúmať, nepochybil vo výroku, ktorým uložil obžalovanému podľa § 189 ods. 2 Tr. zák. s použitím § 36 písm. l/, n/ Tr. zák., § 38 ods. 3, ods. 5 Tr. zák., § 49 ods. 2 Tr. zák., § 39 ods. 1 Tr. zák. trest odňatia slobody vo výmere 2 roky a 6 mesiacov nepodmienečne, pretože takto uložený trest obžalovanému okresným súdom je zákonný, spravodlivý a primeraný.

Obžalovaný bol za skutok v napadnutom rozsudku uznaný za vinného zo zločinu vydierania podľa § 189 ods. 2 písm. b/ Tr. zák., za ktorý Trestný zákon v osobitnej časti ustanovuje trest odňatia slobody s dolnou hranicou trestnej sadzby vo výmere 4 roky a s hornou hranicou trestnej sadzby vo výmere 10 rokov. Obžalovaný iného hrozbou násilia a inej ťažkej ujmy nútil, aby niečo konal a čin spáchal na chránenej osobe - blízkej osobe a na dieťaťi.

Okresný súd pri ukladaní druhu a výmery trestu dôsledne prihliadal na spôsob spáchania činu a jeho následky, zavinenie, pohnútku, pritažujúce okolnosti, poľahčujúce okolnosti, na osobu páchatel'a, jeho pomery a možnosť jeho nápravy v zmysle § 34 ods. 4 Tr. zák. s prihliadnutím na účel trestu v zmysle § 34 ods. 1 Tr. zák. Odvolací súd považuje za potrebné vysloviť názor, podľa ktorého na okolnosti uvedené v ustanovení § 34 ods. 4 Tr. zák. nie je možné prihliadať mechanicky, ale v kontexte prejednávaného prípadu je potrebné priradiť im rozumný význam pre potreby naplnenia účelu trestu. Okresný súd pri ukladaní trestu postupoval v súlade s ustanoveniami § 34 ods. 4 Tr. zák.

Okresný súd pri ukladaní trestu u obžalovaného správne zistil dve poľahčujúce okolnosti, a to podľa § 36 písm. l/ Tr. zák., že sa obžalovaný k trestnej činnosti priznal a trestný čin úprimne oľutoval a podľa § 36 písm. n/ Tr. zák., že obžalovaný napomáhal pri objasňovaní trestnej činnosti príslušným orgánom, keďže na hlavnom pojednávaní urobil vyhlásenie o vine a okresný súd jeho vyhlásenie prijal (viď. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 4Tdo 63/2016 zo dňa 25. októbra 2016). Na druhej strane okresný súd u obžalovaného nevzhladol pritažujúcu okolnosť podľa § 37 Tr. zák., pričom mal vzhladnúť pritažujúcu okolnosť podľa § 37 písm. m/ Tr. zák., že obžalovaný už bol za trestný čin odsúdený. Samotná táto chyba okresného súdu však neznamená, že by priznanie tejto pritažujúcej okolnosti malo vplyv na pomer poľahčujúcich a pritažujúcich okolností, no najmä nič to nemení na použití ustanovenia § 38 ods. 5 Tr. zák., ktoré bolo okresným súdom správne aplikované.

Pokiaľ ide o hodnotenie osoby obžalovaného odvolací súd zistil, že obžalovaný bol doteraz 2-krát súdne trestaný, pričom v prvom prípade sa na neho hľadá, akoby nebol odsúdený. Naposledy bol odsúdený rozsudkom Okresného súdu Prievidza zo dňa 31.10.2018, sp.zn.1T/119/2018 pre pokračovací zločin sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 1 Tr. zák. a bol mu uložený trest odňatia slobody vo výmere 3 rokov so skúšobnou dobou v trvaní 3 rokov s probačným dohľadom, ktorá mu uplynie 01.11.2021. Doteraz bol 3-krát priestupkovo riešený, z toho 2-krát pre priestupky proti občianskemu spolunažívaniu podľa § 49 ods. 1 písm. d/ zákona č.372/1990Z.z. o priestupkoch v znení neskorších predpisov.

Odvolací súd v predmetnej trestnej veci dospel k záveru, že nepodmienečný trest odňatia slobody uložený obžalovanému vo výmere 2 rokov a 6 mesiacov nepodmienečne zodpovedá všetkým zákonným

hľadiskám stanoveným pre jeho ukladanie v zmysle § 34 ods. 1, ods. 4 Tr. zák. a zohľadňuje všetky zistené okolnosti prípadu, konkrétny stupeň závažnosti spáchaného trestného činu aj zistené pomery obžalovaného a možnosti jeho nápravy z hľadiska účelu trestu, jeho individuálnej i generálnej prevencie, pričom uložený trest odňatia slobody v takto stanovenej výmere je dostatočným vyjadrením morálneho odsúdenia obžalovaného spoločnosťou. Okresný súd taktiež správne aplikoval ustanovenie § 49 ods. 2 Tr. zák., nakoľko obžalovaný sa predmetnej trestnej činnosti dopustil počas plynutia skúšobnej doby podmieneného odsúdenia vo veci Okresného súdu Prievidza vedenej pod sp.zn.1T/119/2018. Z toho dôvodu u obžalovaného neprichádzalo do úvahy v tejto trestnej veci uloženie trestu odňatia slobody s podmieneným odkladom jeho výkonu.

K námietke prokurátora, že v predmetnej trestnej veci nie sú splnené zákonné podmienky na mimoriadne zníženie trestu v súlade s ustanovením § 39 ods. 1 Tr. zák., odvolací súd uvádza, že sa stotožnil so skutočnosťami, ktoré v tejto súvislosti uviedol okresný súd v odôvodnení napadnutého rozsudku a v celom rozsahu na ne odkazuje.

Pokiaľ ide o aplikáciu ustanovenia § 39 ods. 1 Tr. zák., je potrebné uviesť, že podľa § 39 ods. 1 Tr. zák. môže súd páchatelovi znížiť (uložiť) trest aj pod dolnú hranicu trestu ustanoveného týmto zákonom, ak vzhľadom na okolnosti prípadu alebo vzhľadom na pomery páchatela má za to, že by použitie trestnej sadzby ustanovenej týmto zákonom bolo pre páchatela neprimerane prísne a na zabezpečenie ochrany spoločnosti postačuje aj trest kratšieho trvania. Zo znenia citovaného zákonného ustanovenia vyplýva, že hoci neviaže jeho aplikáciu na „výnimočné“ okolnosti prípadu, ani na „mimoriadne“ pomery páchatela, už z názvu ustanovenia § 39 Tr. zák. a jeho výkladu vyplýva, že ide o mimoriadne zníženie trestu odňatia slobody a nie o pravidelný postup súdu. Z uvedeného dôvodu sa použitie ustanovenia § 39 ods. 1 Tr. zák. nemôže odôvodniť len bežne sa vyskytujúcimi skutočnosťami, ale súd môže pristúpiť k mimoriadnemu zníženiu trestu len za existencie takých okolností alebo pomerov, ktoré sa u trestných činov a ich páchatelov bežne nevyskytujú a ktoré je možné vyhodnotiť v prospech páchatelov. Práve táto ich výnimočnosť alebo neštandardnosť objektívne spôsobuje, že trest ukladaný v rámci zákonom stanovenej trestnej sadzby by bol pre páchatela neprimerane prísny a na dosiahnutie účelu trestu by postačoval aj trest kratšieho trvania. Pri rešpektovaní zásady adekvátnosti trestu s prihliadnutím na povahu, závažnosť činu a osobu páchatela preto Trestný zákon umožňuje súdu na túto situáciu reagovať možnosťou mimoriadneho zníženia trestu aj pod dolnú hranicu trestnej sadzby ustanovenej zákonom, pričom je dôležité, aby súd jeho uplatnenie vždy argumentačne odôvodnil takým spôsobom, aby nevznikli žiadne pochybnosti o oprávnenosti použitia tohto ustanovenia. Odvolací súd má za to, že v posudzovanej veci okresný súd zistil také mimoriadne okolnosti prípadu, prípadne mimoriadne pomery páchatela, ktoré odôvodňujú aplikáciu ustanovenia § 39 ods. 1 Tr. zák.

Okolnosťami prípadu z hľadiska použitia § 39 ods. 1 Tr. zák. sú všetky skutočnosti, ktoré majú vplyv na posúdenie povahy, charakteru a závažnosti trestného činu, vrátane možnosti nápravy páchatela. Mimoriadne zníženie trestu odňatia slobody možno tiež odôvodniť i okolnosťami, ktoré sú znakom príslušnej skutkovej podstaty trestného činu, pokiaľ ich význam alebo intenzita, ktorou boli naplnené, výraznejšie vybočujú z obvyklých prípadov takýchto trestných činov, a preto odôvodňujú zhovievavejší prístup pri ukladaní trestu, pričom medzi takéto skutočnosti by bolo možné zaradiť napr. spáchanie trestného činu pod tlakom závislosti alebo podriadenosti, spáchanie trestného činu pod vplyvom hrozby alebo nátlaku, či pod vplyvom ťaživých rodinných pomerov, ktoré si páchatel nezavinil sám. Za okolnosti prípadu, ktoré by si zasluhovali osobitnú pozornosť a ktoré by umožňovali aplikáciu ustanovenia § 39 ods. 1 Tr. zák., možno teda v niektorých prípadoch považovať aj viac významných poľahčujúcich okolností, medzi nimi z hľadiska možnosti nápravy páchatela aj jeho priznanie sa k trestnému činu a jeho úprimné oľutovanie, pritom pri nedostatku prítiažujúcich okolností a najmä za predpokladu, že nie sú dané okolnosti, ktoré podmieňujú použitie vyššej trestnej sadzby a pokiaľ táto bola v konkrétnom prípade aj použitá.

Nad rámec úvah okresného súdu vo vzťahu ku správne aplikovaniu § 39 ods. 1 Tr. zák. odvolací súd dodáva, že vyplývajúci zo skutkových okolností predmetného prípadu sa jedná o hraničné vydieranie. Z výpovede poškodenej pritom vôbec nevyplýva, že jej obžalovaný mal povedať, že ak dvere neotvorí, tak vystrelí zámky a príde za ňou do bytu a uvidí to rošambo. Poškodená nevypovedala, že by mal obžalovaný povedať, že: „uvidí to rošambo“. Preto ani nie je zrejme a zrozumiteľné, čím mal obžalovaný poškodenej hroziť. Podľa názoru senátu krajského súdu nemožno jednoznačne určiť, čo možno rozumieť pod pojmom „rošambo“. Navyiac odvolací súd pripomína, že pred inkriminovaným časom obžalovaný prišiel za poškodenou z dôvodu, že doniesol svojmu maloletému dieťaťu plienky. Poškodená cez

zvonček vpustila obžalovaného do vchodu a on prišiel k bytu, kde jej podal plienky. S poškodenou sa najprv rozprával cez vchodové dvere do bytu tak, že sedel na schodoch schodiska bytového domu. Následne sa vzájomne dohodli, že sa stretnú pri krčme Slovan, čo však poškodená nechcela dodržať a túto dohodu predostrela len za tým účelom, aby sa obžalovaného zbavila. Obžalovaný však dohodu bral vážne a keď poškodená neprišla na dohodnuté miesto, tak sa vrátil a vonku cez kuchynské okno bytu sa dovoľával splnenia ich vzájomnej dohody na stretnutí. Odvolací súd z výsluchov obžalovaného a poškodeného zistil, že medzi obžalovaným a poškodenou v inkriminovanom čase v podstate išlo o vyvrcholenie ich predchádzajúcich hádok. Odvolací súd taktiež prihliadol na skutočnosť, že samotná poškodená nechcela, aby obžalovaný išiel do basy a vyjadrila sa, že obžalovaného stále ľúbi.

Odvolací súd v predmetnej trestnej veci dospel k záveru, že okresný súd pri ukladaní druhu a výmery trestu obžalovanému vyvážené posúdil okolnosti svedčiace v jeho prospech, ale aj okolnosti, ktoré svedčia v jeho neprospech. Skutočnosti, ktoré zdôraznila tak obžaloba ako aj obhajoba, okresný súd citlivo zvažil.

K námietke prokurátora, že okresný súd nezohľadnil pri ukladaní trestu obžalovanému dôsledne všetky zásady pri ukladaní trestov vyplývajúce z ustanovenia § 34 Tr. zák., odvolací súd opakovane zdôrazňuje, že nepodmienečný trest uložený okresným súdom obžalovanému zodpovedá všetkým zákonným hľadiskám stanoveným pre ukládanie v zmysle § 34 ods. 1, ods. 3 a ods. 4 Tr. zák.

Odvolací súd považuje za vecne správny aj výrok o zaradení obžalovaného do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia v súlade s ustanovením § 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zák., keďže obžalovaný v posledných 10 rokoch pred spáchaním predmetného trestného činu nebol vo výkone trestu odňatia slobody pre úmyselný trestný čin.

Krajský súd dospel k záveru, že napadnutý rozsudok okresného súdu je dostatočne jasný, zrozumiteľný, dostatočne zdôvodnený a majúci v celom rozsahu oporu v zákone.

Z hľadiska doteraz uvedených dôvodov je zrejmé, že odvolací súd nepovažoval odvolacie námietky prokurátora za opodstatnené, nezistil dôvody na zmenu napadnutého rozsudku vo výrokoch o treste na podklade jeho odvolania, a preto odvolanie prokurátora ako nedôvodné podľa § 319 Tr. por. zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.